Produktark: Kystbestandskartlegging – Gytefelt for hyse, sei, hvitting og lyr

Beskrivelse

Gytefelt for kysttorsk er kartlagt som naturtype i «Nasjonalt program for kartlegging av marine naturtyper» etter DN håndbok 19 - Kartlegging av marint biologisk mangfold, og verdisatte områder med gytefelt kan sees på Fiskeridirektoratets kartsider som kartlaget «Gytefelt torsk MB».

Områder med gytefelt for hyse, sei, hvitting og lyr er en pågående kartlegging som både benytter tidligere innhentede data fra kartlegging av gytefelt for torsk, og ved sesongbasert innhenting av nye feltdata.

Gytefelter er områder hvor fisk samles for å reprodusere og områder hvor egg og larver oppholder seg umiddelbart etter gyting. Aktive gytefelt er verdifulle for den enkelte art, og inngrep kan i ulik grad forringe artens reproduktive suksess.

Mange marine fisk har pelagiske egg som slippes og flyter fritt i vannmassene på gytefeltene (f.eks. torsk), mens hos noen arter limes eggene fast til vegetasjon eller stein og grus på bunnen (f.eks. sild). Ofte er de kystnære gytefeltene lokalisert til terskler og grunner i nærheten av større vannvolum som gir gode og stabile forhold for egg og larver i første fase av livet. Aktive gytefelt er et resultat av artens evolusjonære historie på den måten at her har gytingen med påfølgende overlevelse av egg, larver og yngel vært vellykket.

Et gytefelt kan ha en rekke egenskaper slik som spesiell bunntopografi, bassenger og terskler. Noen arter liker å gyte nær bestemte bunntyper eller i bestemte habitater. Også spesielle strømforhold kan være viktig. Fisk som har gytt på steder der avkommet er tatt med strømmene til ufordelaktige steder, har ikke overlevd i særlig grad, og slike gyteområder vil derfor fisk slutte å bruke. Gytefelt kan derimot naturlig ligge på steder der de pelagiske eggene og larvene driver til områder det vil være fordelaktig for avkommet å vokse opp. Mange arter i kystsonen gyter også på steder der egg og larver blir holdt tilbake av strømmene slik at avkommet vokser opp i nærheten av gyteområdene. Slike områder kaller vi retensjonsområder. Gytefelt der avkom ikke blir blandet med avkom fra andre gytefelt, kan bidra til å etablere genetiske forskjeller og gi grunnlag for lokale bestander av fisk. Dette er påvist for blant annet sild og torsk. Ofte vil fisk oppholde seg i et større område utenom gytesesongen, for så å svømme tilbake til gytefeltene i gytetiden. Da er det også viktig at den gytemodne fisken kan svømme til gytefeltet uten å møte hindringer eller blir skremt.

Formål/bruksområde

Datasettet kan brukes som grunnlag for å avgjøre om et område er gytefelt for hyse, sei, hvitting eller lyr. Dette kan for eksempel støtte beslutninger om hva som kan tillates eller ikke.
Datasettet kan også brukes til å utlede en potensiell distribusjon av sårbare marine økosystemer i området.

Eier/kontaktperson

Havforskningsinstituttet

Fagekspert:
Sigurd Heiberg Espeland, HI

Datateknisk:
Eva Marie Skulstad, HI
Marte L. Strømme, HI

Utstrekningsinformasjon

Gytefelt i Rogaland fylke, samt tidligere Hordaland og Sogn og Fjordane fylker er foreløpig kartlagt og analysert. I løpet av 2023 vil datasettet også

inkludere områder i Sør-Trøndelag, Troms og Oslofjorden/Agder.

Kilder og metode

Gytefeltene er basert på feltinnsamling og genetisk analyse av nygytte egg. I tillegg er det tatt høyde for havstrømmer, spredningsmodeller og andre faktorer som er brukt i kartlegging av kysttorsk. Der gytefeltene for hyse, sei, hvitting eller lyr overlapper med et kysttorsk-gytefelt, vil disse til en viss grad følge områdene til kysttorsken.

Ajourføring og oppdatering

Siste oppdatering: 1.04.2023

Leveransebeskrivelse

Format (Versjon)

- Shape, GML etc.
- WFS, WMS.

Projeksjoner

WGS 84

Tilgangsrestriksjoner

Informasjon tilgjengeliggjøres under CC BY 4.0, kompatibel med Norsk lisens for offentlige data (NLOD):
Fritt bruk mot at kilden (Havforskningsinstituttet) alltid oppgis.

Tjeneste

Datasettet er tilgjengelig som WFS og WMS-tjenester, samt for nedlastning i en rekke ulike formater via Havforskningsinstituttet sin Geoserver, https://kart.hi.no/data. Velg *Layer preview* og søk etter datasettet for flere nedlastingsvalg.

Lenker

- DN håndbok 19 - Kartlegging av marint biologisk mangfold.
- Fiskeridirektoratets kartsider
- Havforskningsinstituttets veileder for marine verdier og tiltak i kystsonen
- Hi.no - Generelle råd og konsekvenser av tiltak for gytefelt
- Hi.no - Oppvektsområder

Egenskapstabell

Kolonnenavn	Kommentar/ dimensjoner
Navn	Lokalt navn på gytefelt
Omrade_nr	Områdenummer fra datagrunnlaget
Informasjon	Sannsynlighet for gytefelt, beregnet ut fra antall egg og nabofelt
Omraabeskrivelse	Tomt felt, gjelder kun kysttorsk
Omraade	Område
Gytefeltverdi	Tomt felt, gjelder kun kysttorsk
Bmdatoreg	Årstall for egginnsamling i datoformat (eggene er samlet inn i gytesesongen det aktuelle året)
Aarstall	Årstall for egg-innsamling
Geoserver_navn	Navn på kartlag på kart.no/data
Animal_group	Dyregruppe
Species_norsk	Art
Wms_code	Kode for stilgivning av områdetype (kart-teknisk)
Map_type_norsk	Karttype
Info_norsk	Informasjon om kartlaget
Reference	Referanse
Source_norsk	Kilde
Species_latin	Art på latin
Species_english	Art på engelsk
Map_type_english	Karttype på engelsk
Stock_english	
Source_english	Kilde på engelsk
Url	Lenke til mer informasjon
Map_version	Publiseringsdato
Start_date	Gyldig fra
End_date	Gyldig til (årlig)
Start_mmdd	Gyldig fra, i formatet måned-dag
End_mmdd	Gyldig til, i formatet måned-dag